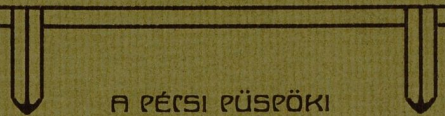

Magyar Kir. Pénzügymin.
Egységszám: 2175

DUPLUM

82000000

A PÉCSI PÜSPÖKI

TANÍTÓKÉPZŐ-INTÉZET

ÉRTESÍTŐJE,

AZ

1908-1909-IKI TANÉVRŐL.

KÖZLI:

Dr. GYÖMÖREY ZSIGMOND
IGAZGATÓ.

PÉCS, 1909.

I.

A Pécsi püspöki tanítóképző-intézet tanhatósága.

Az intézet fővédője és kegyura :

Méltóságos és főtisztelendő

ZICHY ÉS VÁSONKEÓI

DR. ZICHY GYULA GRÓF ÚR,

MEGYÉS PÜSPÖK, A KÁNONJOG DOKTORA, A KATH. TANÍTÓK ORSZÁGOS
SZÖVETSÉGÉNEK ELNÖKE.

Egyházmegyei főtanfelügyelő:

Nagyságos és főtisztelendő

WAJDITS GYULA ÚR,

PRÉPOST KANONOK, T. PÁPAI KÁPLÁN, ZSINATI VIZSGÁLÓ.

Az intézet tanári kara:

Igazgató:

Dr. GYÖMÖREY ZSIGMOND, tb. titkos pápai káplán, a kanonjog doktora, a kath. tankönyv bírálóbizottság rendes, az egyházmegyei hittanár vizgálóbizottság póttagja, az anthropologiai szertár öre. Tanította a neveléstudományt, földrajzot és alkotmánytant. Képesítve van felső nép- és polgári iskolákra.

Tanári éveinek száma: 9.

Tanárok:

Dr. BAHULA JÓZSEF, orvosdoktor, közkórházi orvos. Tanítja az egészségtant.

Tanári éveinek száma: 11.

BÁTER JÁNOS, rendes zene- és énektanár, a zenei- és torna-szertár öre, a pécs-belvárosi kath. kör és az egyházmegyei tanítóegyesület titkára. Képesítve van: elemi iskolákra.

Tanári éveinek száma: 9.

CSÉFAY FLÓRIÁN, rajztanár, az ifjúsági- és segély-könyvtár és a rajzszerter öre. Képesítve van középiskolákra a rajzból.

Tanári éveinek száma: 27.

Dr. KÁPOLNAI ZSIGMOND, rendes tanár, pécs egyházmegyei áldozópap, a bölcsélet doktora, tanári tanácskozmányi jegyző, intézeti hit-szónok, az ifjúsági önképzőkör vezetője, a tanári könyvtár öre. Tanította a magyar és német nyelvet és irodalmat és a történelmet. Képesítve van középiskolákra.

Tanári éveinek száma: 6.

JAKAB BÉLA, rendes tanár, pécs egyházmegyei áldozópap, a hit-tudományok borostyán koszorusa. A megyéspüspök úr Ó Méltósága 2512/1909 k. rendelete alapján egy évre szabadságoltatott, tanulmányainak befejezése céljából a budapesti tudományegyetemen. Képesítve van középiskolákra.

Tanári éveinek száma: 3.

KÓRÓDY MIKLÓS, rendes tanár, a kath. tanítók százasközösségének és a kath. tanügyi tanácsnak tagja, a természetrajzi és vegytani szertár öre. Tanítja a mennyiségtant, természetrajzot, természettant és vegytant. Képesítve van elemi- és felső-, nép- és polgári iskolákra; végzett gazdasági tanfolyamot.

Tanári éveinek száma: 8.

SOMSSICH BÉLA, a nagymélt. földmivelésügyi ministerium által az intézethez beosztott gazdasági szaktanár, az intézeti kert felügyelője, a gazdaság és méhes öre, a baranyamegyei tejszövetkezetek igazgatója. Tanítja a gazdaságtant, kertészetet és méhészetet. Képesítve van gazdasági akadémiákra.

Tanári éveinek száma az intézetnél: 8.

VIRÁG FERENCZ, hittanár, t. pápai káplán, papnevelő-intézeti

lelkigazgató, az oltár- és a kath. legényegyesület egyházmegyei elnöke, a Pázmányegyesület választmányi tagja.

Tanári éveinek száma: 7.

GLATT ADOLF, a gyakorlóiskola vezető tanítója, a módszertan és a slöjd tanára, az ifjúsági és népkönyvtár öre, a magyar ethnografiai társaság rendes tagja. Képesítve van elemi iskolákra.

Tanít az intézetnél 1909. évi március hó óta.

MAGYAR SÁNDOR, gyak. isk. tanító, egyhm. tanfelügyelő-ségi töltnök. Képesítve van elemi iskolákra.

Tanítói éveinek száma: 2.

Intézeti pedellus és sekrestyés: Sábel István.

Intézeti szolga: Backelmayer János.

II.

Az 1908/9. tanév története.

Habár a tanári qualificatio nem feltétlen biztosítéka a szakképzett-ségnek, mégis helyesnek tartjuk, hogy az iskola szentélyébe csak azok nyerjenek bebecsättatást, akik felkent papjai a tudománynak, akik az állam által előírt vizsgálatok sikeres kiállásával, reményt nyújtanak arra, hogy a maguk szerepkörében előbbre viszik a közművelődés ügyét. Ez a gondolat vezérelte megyéspüspökünket, amidőn 2512/1908. sz. a. magas rendeletével Jakab Béla rendes tanárt, aki a középiskolai tanári alapvizsgát már régebben letette, egy évre szabadságolta, hogy a budapesti tudományegyetemen tanulmányait tovább folytatván, a középiskolai tanári képesítést megszerezze. Intézetünk jeles tanára meg is felelt a belé helyezett várakozásnak, amennyiben szaktárgyai mindkét csoportjából (német és latin nyelvek köréből) dícséretes eredménnyel tette le a tanári szakvizsgát 1909. évi május hó 17-én.

A Budapestre távozott tanár tantárgyait Ő Máltósága Dr. Gyömörey Zsigmond igazgató, Kóródy Miklós és Dr. Kápolnai Zsigmond tanárok közt osztotta fel olyképen, hogy igazgató a földrajzot, Kóródy a természetrajzot és Dr. Kápolnai a német nyelvet vette át megfelelő fizetés-többlet ellenében. A Jakab Béla tanár távozásával árvaságra jutott Mária congregatio praesesévé, 3443/1908. sz. a. Gábor György székesegyházi praebendatust nevezte ki püspök úr Ő Máltósága; buzgó működéséről alább részletesen beszámolunk és neki ezuton is leghálásabb köszönetet mondunk.

Intézetünk Szentséges Atyánk, X. Pius pápa 50 éves áldozári jubileuma alkalmából 1908. évi dec. hó 6-án nagyszabású ünnepélyt rendezett, amelynek fényét a Megyéspüspök úr magas megjelenése emelte; Ő Máltóságán kívül még számosan megtisztelték ünnepélyünket az egyházi és világi előkelőségek köréből.

Püspök Úr Ő Máltósága, igazgatónak 42/1909. sz. a. felterjesztett

alázatos kérelmére, a vallás és közoktatásügyi miniszter úr Ő Nagyméltóságának 5830/1908. sz. rendelete alapján, az összes tanárok lakbérilletményeit 1908. évi okt. hó 1-éig visszamenőleg, a III. lakbérosztály előírása szerint rendezte, 777/1909. sz. magas leiratával.

A tanári kar lélekben résztvett a kath. tanügyi tanács nagynevű világi elnökének Ember Károly lovagnak 1909. évi febr. hó 25-én megtartott 25 éves tanári jubileumán, megleghangu sürgönnyel üdvözlőlvén a jeles kath. paedagogust.

Guzsvenitz Vilmos esztergomi tanítók. igazgató felhívására, akit a kath. tanügyi tanács a kath. tanítóképző-intézetek tantervének és rendtartásának kidolgozásával bízott meg, a tanítóképző tanári kara 1909. é. január hó 20-án tartott tanácskozmányából kifolyólag, terjedelmes véleményyt nyújtott be.

A vallás és közoktatásügyi miniszter által rendezett socialis kurzusra Püspök úr Ő Máltósága 544/1909. sz. a. Dr. Gyömörey Zsigmond igazgatót küldte fel Budapestre, aki azonban a tanárok mostoha egészség-i viszonyai miatt nem jelenhetett meg. A március hó utolsó hetében megtartott tanfolyamon a tanári kart Somssich Béla gazdasági szaktanár képviselte, akit a földművelésügyi miniszter úr küldött ki.

A tanárok egészség-i viszonyai nem voltak kielégítők; eltekintve kisebb bajoktól, Székely Márton s. tanár, gyak. isk. tanító 1909. é. január hó elejétől kezdve folytonosan betegeskedett, úgy hogy szabadságot kellett kérnie, amit Ő Máltósága 529/1909. sz. magas leiratával kegyes volt engedélyezni és igazgató előterjesztésére, Schmidt Boldizsár pécsbányatelepi, várakozási állapotba helyezett igazgató-tanítót, az országos nevű jeles módszerészit bízta meg a gyak. iskola vezetésével és a módszeren tanításával, aki jeles képzettségével és paedagogus lelkesedésének ifju tüzevel, a legméltóbban töltötte be helyettesi tisztét egy hónapon keresztül buzgó fáradozásával leghálásabb köszönetre kötelezlvén le az intézet tanári karát és ifjuságát.

Székely Márton miután állapota napról-napra rosszabodott indíttatva érezte magát arra, hogy nyugdíjaztatását kérelmezze; 1909. é. március hó 1-én adta be kérvényét úgy Püspök úr Ő Máltóságához, mint a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz.

A püspök 844/1909. sz. a. hozzájárult Székely kívánságához és igazgatóelőterjesztésére, az ifju tanítói gárda egyik legképzettebb tagját Glatt Adolf magyarorszáki tanítót állította a gyakorló iskola élére egyelőre helyettesi minőségben és megbízta a módszertan és slőjd tanításával is a tanítóképző intézetben. Székely Márton a vall. és közokt. miniszternek 37.980/1909. sz. magas rendeletével 1909. é. május hó 1-től nyugdíjaz-

tatván, helyében véglegesen Glatt Adolf nevezetett ki, 1519./1909. sz. püspöki leirattal. Székely Mártonban intézetünk tanári kara kedves, rokonszenves, képzett tagját veszítette el, akinek szívből kívánjuk, hogy munka által megviselt egészségét, a nyugalom mennél előbb teljesen helyre állítsa és jól megérdemlett nyugdíját még igen soká élvezhesse.

1909. é. május hó 29-én megtartott tanári tanácskozmányon, igazgató előterjesztést tett a gyakorló iskola V. és VI. osztályainak felállítására vonatkozólag. A tanári kar, igazgató előterjesztéséhez mindenben hozzájárult és megbizta őt, hogy a Megyés püspök úr Ő Méltóságánál felterjesztését ez ügyben haladéktalanul megtegye, miszerint az V. osztály már szeptemberben megnyitható legyen. Ugyan ezen konferencián a gyakorló iskolások tandíjmentessége és a tanítóképzői tandíj felemelésének kérdését is Ő Méltósága elé terjeszteni határozta a tanári kar.

Intézetünket a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr megbízásából, Dreiszinger Ferencz, kalócsai tanító k. tanár, a közoktatásügyi tanács tagja, 1909. é. május hó 21. és 22-én meglátogatta és a látogatás végén megtartott tanácskozmányon, a tapasztaltak fölött teljes meglegedésének adott kifejezést.

Látogatásukkal tisztelték meg intézetünket még Wajdits Gyula egyházmegyei főtanfelügyelő és Bolgár Kálmán kir. tanfelügyelő is, akik behatóan érdeklődtek intézetünk tan- és nevelésügyi viszonyai iránt.

A tanári kar az egész iskolai év folyamán kilenc rendes és több rendkívüli tanácskozmányt tartott, melyeken a folyó ügyeken kívül több időt szentelt a nevelés, módszer és gyakorlati kiképzés ügyeinek.

A növendékek egészségi állapota az elmúlt tanévben nem volt kifogástalan, amennyiben a betegségi esetekből származó mulasztások sokkal gyakoribbak voltak, mint az előző években és így a mulasztott órák száma is nagyobb; három növendék súlyosabb természetű betegség miatt, hónapokon át nem látogathatta az előadásokat, s köztük egy aki már a IV. évfolyamot elvégezte, a képesítő vizsgálatról is visszamaradt orvosi tanácsra. Gyásza is volt intézetünknek; egy kedves, jólelkű, szorgalmas és tehetséges ifjút veszítettünk el Pillári István III. é. tanítójelöltben, aki hosszas, keresztény türelemmel viselt szenvedés és a szentségekben való ismételt buzgó részvétel után 1909. évben hagyta el a siralomvölgyet. A tanári kar és az ifjuság könnyes szemekkel kísérte el kora sirjába a derék ifjút és az engesztelő szent miseáldozatot az intézet igazgatója mutatta be a megboldogult lelki üdvéért a Mindenhatónak.

Nagy lelki gyönyörűségünkre szolgál ország-világnak tudomására hozni, hogy az elmúlt tanévben ifjuságunk példásan viselte magát s nem fordult elő egyetlen eset sem, amikor a fegyelmi szabályok egész szigo-

rát kellett volna alkalmaznunk. Ez az örvendetes körülmény, kétségenkívül a vallásérkölcösös nevelés édes gyümölcse, melynek ápolását az egész tanári kar, egy emberként legszentebb kötelességének ismerte. Az ifjuság naponkint hallgatott szent misét és vasár- s ünnepnapokon szent beszédet és vecsernyét; kötelezőleg öt ízben járultak ifjaink a szentségekhez, de minden vasár- és ünnepnapon, sőt itt-ott hétköznapokon is többen résztvettek a szent áldozásban.

Megyés püspökünk atyai szeretetéből, a lelki gyakorlatok áldásai-
ban is szerencsések voltunk részesei, P. Midlinszky József, Jézustársasági atya vezetése alatt, aki április hó 1—5-éig tartott naponta 3—3 szent beszédet, a melyek szívünk mélyéig hatottak és ifjaink lelkét egészen lebilincseltek. Ugy buzgó lelkivezérünknek, mint kegyes főpásztorunknak ez uton is leghálásab köszönetet mondunk.

III.

A Mária-kongregáció ez évi élete.

Kongregációnk hivatásának magaslatára emelkedett, midőn a társadalmi életben tagjaira váró kötelmek teljes tudásával fegyverzi föl a Mária-leventéket.

. . . A Szűz igazi gárdistái sohasem rettennek vissza a fáradságtól, mely apostoli munkájoktól elválaszthatatlan, sőt örömmel, szent lelkesedéssel üdvözlik azon pillanatot, mely őket hívja, hogy eszökkel és szívökkel fényt és meleget áraszsanak az azt szomjazó testvérlelkekre. A kereszténytelen sajtó elhatalmasodása megosztotta az Istenért és a lélek érdekéért eddig egyformán lelkesedő kedélyeket, s azok a „jelen“ és „én“ szolgálatában álló új elvek meghamisították a Krisztusi világ-nézetet, amiért sok helyütt mintha megszűnt volna a társadalmi osztályokat összekötő vérkeringés, — míg újabban a kongregációs élet újra egészséges vért hoz a társadalom ereibe s a kongreganisták milliói *örömpirosra festik a kereszténység arculatát*. De térjünk át a mi kongregációnk ez évi életére.

Gr. Zichy Gyula dr. megyéspüspök úr öméltésága, a kongregáció kegyes fővédnöke, az egy évre szabadságot nyert Jakab Béla elnök visszatéréseitől 3443 1908. sz. a. kelt leirattal Gábor György, székesegyházi karkáplánt nevezte ki a kongregáció elnökévé.

A kongregáció ez évi életében is szerepeltek: a heti összejövetelek, a havi tanácskozmányi ülések, a szentségek gyakori vétele, az éretylapok, a könyvtár, folyóiratok, a gyengébbek testvéri szeretetből történő inyenyes oktatása.

Az elnök kilenc tanácskozmányi ülést tartott (IX./20., X./4., XI./1., XI./29., I./10., II./7., IV./18., V./2., V./19.), lelkére kötve minden tisztviselőnek, hogy órangya'szerepéről senki soha és sehol meg ne feledkezze.

Összesen 27 heti konferencián jelentünk meg a pécsi papnevelő-intézet kedves kápolnájában, ahol a praeses lelkesítő szavait a legtöbb-

szőr teljes számban megjelent kongreganisták osztatlan figyelemmel hallgatták. Hiszen pihenni és felüdülni kívánt a mindennap fáradó lélek ott, ahol mindenek Atyjához közelebb érezte magát, s buzgóbban szállt föl lelkéből az őszinte könyörgés, hol a Szűzanya erénykoszorujának szemlélése tisztább örömmel teli régiókba vonzotta gondolatait.

Ünnepélyes tagfölvétel renovációval kapcsolatban december 8-án volt. A Püspök úr Öméltősága maga óhajtott volna az ujoncokat Mária leventéivé fölavatni, de az utolsó pillanatban megváltozott körülmények hatása alatt, dr. Gyömörey Zsigmond képzőintézeti igazgató úr által helyettesítette magát, ki magas színvonalon álló gondolataival hallgató-ságának tanulságos élvezetet szerzett. Az ünnepély fényét nagyban emelték az intézeti tanári kar jelenléte és az énekkar szívhez szóló hangjai.

Husz ifju tiszta szive fölött ugyanannyi kongregációs érem! Égő gyertyával kezökben, Jézus vallásának védelmére mindenkor harcra kelnél kész elszántsággal szívökben fogadták meg mind a huszan, hogy utolsó lehelletökig hűséges leventéi lesznek Máriának.

Az intézeti kongreganisták száma velök 41-re szökött fel. A halál azonban megkisebbitte ezen számot, mert Pillári István társunkat elragadta tőlünk valamennyiünknek őszintén érzett fájdalmára. Amilyen volt élete, olyan volt halála is. Ismétetlen részesült betegsége alatt a szentségekben. Jó kongreganistának bizonyult, ki a Sz. Szűz oltalma alatt Isten akaratán való teljes megnyugvással nézett szembe a nagyon is korán érkezett halálnak. R i. p.

A május 19-én megtartott évzáró közgyűlés, miután titkári, pénztári és könyvtárosi jelentéseiben részletesen beszámolt a kongregáció ez évi működéséről, alapszabályszerűen megválasztotta a jövő tanévre a praefektust: Kreutzer Nándor, az I. és II. asszisztent Gábel János és Resch József személyében. Utána „Te Deum“-ra gyűltek össze a leventék a kedves kápolnában, hogy ezen tanévben utolszor, a IV. évesek tán mindenkorra mondjanak „Isten Hozzád“-ot lelkük kedves pihenőjének. „Szent Fiával áldjon meg bennünket a boldogságos Szűz Mária“.

A Kongregáció tagjai:*

Praeses: Ft. Gábor György, székesgyházi káplán úr.

A) Rendes beltalagok:

IV. évek:

Máli Kozma

Szende Antal,* praefektus

Speigl Károly,* I. assistens

Strohmayer János,* karmester.

III. évek:

Balatonyi József

Gábrriel János, *consultor*, főkönyvtáros

Guja Jakab

Koleszárts Kálmán

Kreutzer Nándor,* II. assistens, pénztáros, sekrestyés

Nágl János

Oláh István

Petz Gyula, I. orgonista

† Pillári István

Resch József, *consultor*, alkönyvtáros

Schöbert József, II. orgonista.

II. évek:

Breckó Antal, ajtóőr

Csonka Ferenc*

Gulpelet János

Jelinek Pál*

Németh Jenő

Németh Vince

Oberritter Aladár, *consultor*, titkár és jegyző

Pöhlfi Ferencz

Rendler Antal

Schnell János

Szentkereszty János

Szinder Jenő

Szlávik Emil*

Vitkovics Kálmán

Wagner József

* A *-gal jelöltek azon tantárgyakból, amelyekben ők erősebbek voltak, gyengébb társaikat felebaráti szeretetből, ingyen, rendszeres otthoni oktatásban részesítették.

I. évek:

Drenda Gyula

Farkas Jenő

Hermann Lajos

Hetényi Antal*

Kaszás József

Nemes János

Prakatur Vince

Schubert Ernő*

Százuj Jenő

Vér István*

Waldfogl István

Összesen: 40 rendes beltalag.

Jelöltek: Szucsich István tanító, Bács-Felsőszentivánban, Grünwald Vilmos, Hyross Alajos, Keller János, Kovács László, Stanitz Ferenc II. évek, Böhner Ádám, Czopf Ádám, Csósz Ferenc, Szálas Dezső, Seszták János, Wilhelm Sándor, Zámbo Sándor I. évek. (12).

A jelöltek sorából évközben (csak a 3 felsőbb osztályból) töröltettek: 24-en.

B) Kültalagok:

a) Akik dec. 8-án renováltak: Furray István Tevel, Németh Imre Mészla, Százuj István Geresd, Waldfogi Károly Németsfalu, Wilhelm Károly Szederkény, Polácsi János Mecsekszabolcs, Walz János Magyarhertelend, Peszlen György Sárosd, Rogozsinszky Miklós Bükösd, Brunner András Tamási, Kresz Antal Baranyakisfalud, Paulics Alajos Devecser, Rajczy Péter Zólyomlőpese, Ruzsinszky László Gyön. (14).

b) Akik nem renováltak: Koleszárts Ferenc Répcesarud, Paulics Géza Ada, Perényi András Szabadka, Bencze János Daróchalma, Háfner János Ladomány, Jakab Vince Budaörs, Márcz János Ozora, Pompár Viktor Kisvejke, Schozenszky János Ozd, Szigriszt Henrik Ráczipetre, Altbauer János Gödre, Czeiner József Segesvár, Csiffáry Arnold Baranyajenő, Eicher János, Apar, Fejes György Csapód, Fohl János Szigetcsép, Gáspár Odón Gyula, Horváth József Dunaföldvár, Kiss Ernő Alsódörgicse, Koleszárts Károly Magyarsarlós, Pápa György Rácsváros, Pichler Aladár Braidaföld, Pozsgay Dezső Pécs, Spannenberger József Csibrák, Szigriszt Rezső Kakasd, Szijjártó László Szakcs, Turay Mihály Pándorf, Vitek János Pécs, Wagner Károly Szür, Zábori Alajos Mártonfa. Ismeretlen helyen tartózkodnak: Vogrits Ede, Wolf József, Nagy József, Vakaró József. (34).

Összesen 48 kültalag.

Népiskolai és ifjúsági könyvtár.

A népiskolai könyvtár áll 367 kötetből.

Az I., II. és III. o. számára van: . . . 62 kötet

A IV., V. és VI. o. " " . . . 154 "

Ismétlő fiuk " " . . . 116 "

Ismétlő leányok " " . . . 35 "

A tanulók hetenkint egyszer kaptak könyvet.

GLATT ADOLF
könyvtáros.

III.

Intézeti leltár.

Az intézeti leltár ez évben 1 drb. irodai szekrényvel gyarapodott. Az intézet dologi kiadásaiban tanszerekre engedélyezett összeget, a múlt évben, nagy mennyiségben beszerzett cikkek árának törlesztésére kellett fordítanunk. A meglévő tárgyakat az illetékes szertárőrök igyekeztek jó karban tartani.

Könyvtári jelentés.

A tanári könyvtár állapota.

Az egész könyvtárállomány 3280 kötet. Ebből a tanári szakkönyvtárra 210 mű esik 416 kötetben, a többi munka értéktelen régi jogi és latin szépirodalmi mű kevés kivétellel. A tanári szakkönyvtár külön kezeléssel, külön szekrényekben van elhelyezve.

Ez évi gyarapodás 8 mű 18 kötetben.

Dr. KÁPOLNAI ZSIGMOND
könyvtáros.

Az ifjúsági könyvtár állapota.

Az ifjúsági könyvtár műveinek kötetszáma 560.

Az évi gyarapodás 23 kötet.

CSÉFAY FLÓRIÁN
könyvtáros.

IV.

Végzett tananyag

a tanítóképző-intézetben.

A tanári kar az összes tantárgykból teljesen az állami tanterv előírása szerint végezte a tananyagot a kath. szellem kidomborításával. Miután több éven keresztül egész terjedelemben hoztuk a végzett tananyagot, most csak a tankönyvek jegyzékét és a gyakorlatok címeit iktatjuk ide, de ide csatoljuk részletesen a hittanból végzett tananyagot, mert csak most vezettük be az új tantervet.

1. **Hit- és erkölcsstan.** I. osztály. *Alapvető és ágazatos hittan.* Vallás és vallástan fogalma, felosztása. Hittételek és hitvallások. A vallás forrásai és igaz öre. Sz. írás és sz. hagyományok. Isten. A látható és láthatatlan világ teremtése és sorsa. A Megváltó és megváltás. Ennek hatásai és gyümölcsei. Az ítélet és örök élet (túlvilág). A Szt. Lélek és megszentülés. Az egyház és pápaság. A kegyelem és kegyelemszerzés eszközei. A föltámadás. Heti órák száma: 2. Tankönyv Matuszka Mihály Kath. ker. Hittan. Tanította: Virág Ferenc.

2. II. osztály. **Erkölcstan.** Az erkölcsről és az erkölcsi törvényről általában. Erények és bűnök. Részletes erkölcsstan. Isteni és felebaráti szeretet. A tiz parancsolat és az egyház parancsolatainak részletes tárgyalása. Kötelességeink az egyházi és világi elüljáróink iránt. Társadalmi és hazafiúi kötelességek. Az erkölcsi parancsolatok, mint az egyén boldogságának és közjónak alapföltételei. Keresztény életmód. Keresztény tökéletesség. Heti órák száma: 2. Tankönyv: Matuszka Mihály Kath. ker. Erkölcsstan. Tanította: Virág Ferenc.

3. III. és IV. osztály. A III. és IV. osztályban az új tanterv életbe léptetése miatt az egyháztörténelem adatott elő. Tankönyv: Demény Dezső Egyháztörténelem. Heti óraszám 2—2 óra. Tanár: Virág Ferenc.

4. **Neveléstudomány** az I., II. és IV. osztályban 2—2 órában, a **módszertan** a III. osztályban ugyanannyi órában adatott elő. A neveléstant Dr. Gyömörey Zsigmond igazgató, a módszertant Glatt Adolf adta elő. Használt tankönyvek: Erdődi János Test- és egészségтана, Bárány Tanítók könyve, Kolombán Samu Módszertana és Erdődi János Neveléstörténete. Segédkönyvek: Dreisziger Ferenc Módszertana és Dr. Baló József Népiskolai szervezettana.

5. **A magyar nyelv- és irodalmat** Dr. Kápolnai Zsigmond adta elő mind a négy osztályban heti 2—2 órában. Használt tankönyvek: Paulay Módszeres Magyar nyelvtana, Bartha dr. Stiliztika és Rhetorika, Riedl Poetika és Bartha dr. Magyar irodalomtörténet.

Gyakorlatok: *I. osztály.* 1. Határozotassék meg az első olvasmányban a mondatok jellege. 2. A test edzésének szüksége. 3. A munka áldásai. 4. A föld alakja. 5. A nemzeti játékok jelentősége a görögöknel. 6. A római jelem. 7. Az okszerű gazdálkodás haszna. 8. Hogyan készült az emberiség az Üdvözítő fogadására.

II. osztály. 1. Az ősz. 2. Vonjunk következtetéseket a következő tételből. Az erkölcs ápolása szükséges. 3. A zene mint nevelési eszköz. 4. A tengerek jelentősége. 5. A növények mozgás tüneményei. 6. A vallás- és hazaszeretetről. 7. Séta a Mecseken. 8. A lepkék.

III. osztály. 1. A szem módszertani jelentősége. 2. Ünnepi beszéd egy tanító 25 éves jubileumára. 3. Mulandóság. 4. A tél örömei. (Gyermekeknek). 5. Nagy Lajos jelleme. 6. A chemia feladatai. 7. A vásár. 8. A vihar.

IV. osztály. 1. A víz mint physikai tényező. 2. A protestáns kor irodalmi jellemzése. 3. A takarékoság gazdasági jelentősége. 4. Hogyan képezlem jövőmet? (Level). 5. A realisták a neveléstörténetben.

6. **A német nyelvet és irodalmat** Dr. Kápolnai Zsigmond tanította mind a négy osztályban. Az I., II. és IV. osztályban heti 2—2, a III. o.-ban heti egy órában. Használt tankönyvek: Laki Németnyelvtan és Olvasókönyv I. rész. Hortobágyi Németnyelv és Olvasókönyv II. rész. Dr. Perényi Németolvasó és gyakorlókönyv. A német irodalom története főbb vonásokban jegyeztek után. Havonkint egy-egy iskolai dolgozat a soros nyelvtani anyag gyakorlati alkalmazásának és a lefordított szövegek szóállományának keretében.

7. **A mennyiségtant** Kóródy Miklós tanította az I., II. és III. osztályban heti 3—3, a negyedikben heti 2 órában. Tankönyvek: Sutták Algebra I. és II. r.; Sutták Arithmetika; Ábel Mértan I. és II. r. Havonkint egy-egy iskolai és egy-egy házi dolgozat a tanított anyag köréből.

8. **A földrajzot** Dr. Gyömörey Zsigmond tanította az I. és II. osztályban heti 2—2 órában, a III. osztályban heti 1 órában. Tankönyvek: Dr. Czirbusz I. és II. r., Dr. Baló József Csillagászati és fizikai földrajz. A növendékek a tanult anyag kapcsán térképeket rajoltak.

9. **A történelmet** Dr. Kápolnai Zsigmond tanította az I. és III. osztályban heti 3—3 órában, a II. osztályban heti 2 órában. Használt tankönyvek: Waldmann György I. és II. r. Ujházi László A magyar nemzet története.

10. **Az alkotmánytant** Dr. Gyömörey Zsigmond igazgató tanította heti 2 órában. Tankönyv: Csiky Alkotmánytan.

11. **A természetrajzot** Kóródy Miklós tanította úgy az I. mint a II. osztályban heti 2—2 órában. Tankönyv: Miklós, Növény- és Állattan.

12. **A természettant** Kóródy Miklós tanította a III. és IV. osztályban heti 2—2 órában. Tankönyv: Dr. Wagner A. Fizika.

13. **A vegy- és ásványtant** Kóródy Miklós tanította a III. osztályban heti 3, a IV-ben heti 1 órában.

14. **A gazdaságtant és kertészetet** Somssich Béla tanította mind a négy osztályban heti 2—2 órában jegyzetek alapján.

15. **Éneket és zenét** Báter János tanította heti 4—4 órában és egy közös ének órában. Használt tankönyvek: Winter és Czerny zongoraiskola; Bertalotti: Solfeggiok Magister Choralis. Zsaskovszky és Lányi: Énekes könyve; Kersch Ferenc: Összhangzattana és Sursum Corda; Glatt: Énekmódszer; Fr. X. Witt: Organum Comitans ad Ordinarium Missae. Rituale. Hohmann: Hegedűiskola. Gyakorlatok: 1. és 2. Másolás. 3. Hangjegyek értéke. 4. A szünjelek értéke. 5. Intervallumok. 6. Tónusok. 7. A tónusok transponálása. 8. Neumák írása. 9. A dur skálák. 10. A moll skálák. A II. osztályban. 1. Hármások képzése. 2. A hármások összekötése quartokban. 3. A hármás hangzatok összekötése quintekben. 4. Bassus menet összhangosítása, midőn a bassus fokonkint lép. 5. Melodia összhangosítása szűkharmoniumban. 6. Melodia összhangosítása tágharmoniumban. 7. A sext accord alkalmazása szűkharmoniumban. 8. A quartsext accord alkalmazása. 9. A négyes hangzatok feloldása. A III.—IV. osztály. Havonkint egy-egy iskolai és házi dolgozat különös tekintettel a modulatióra.

16. **A rajzot és szépirást** Cséfy Flórián tanította heti 2—2 órában.

17. **A közegészségtant** Dr. Bahula József, közkórházi orvos tanította heti egy órában jegyzetei szerint.

18. **A testgyakorlást** Báter János tanította mind a négy osztályban heti 1—1 órában.

19. **A slöjdöt** a II., III. és IV. osztályban Glatt Adolf tanította heti 1—1 órában.

V.

Gyakorló iskola.

a) A tanítójelöltek gyakorlati kiképzése.

A gyakorlati kiképzés csekély kivétellel úgy történt, mint a múlt évben.

A II. éves növendékek az iskolai év második felétől heti egy órában látogatták a gyakorló iskolát, a gyermekek lélektani megfigyelése céljából az igazgató útmutatása mellett.

A III. éves növendékek hetenkint 2 órát töltöttek a gyakorló iskolában, hallgatták a gyakorlóiskolai tanító tanítását és észlelték a gyermekekkel való bánásmódját; megfigyeléseikről naplót vezettek, melyet a gyak. isk. tanító mint a módszertan tanára ellenőrzött. Az iskolai év második felében minden növendék egy-egy félórás tanítást végzett.

A IV. éves tanítójelöltek október hó 1-től hetenkint 12 félórában tanítottak és miután minden tárgyból egy-egy félórás tanítást végeztek, minden növendék egy kitűzött napon, egész napon át tanított.

Minden tanítás előkészítésében, meghallgatásában és megírásában résztvesznek: az igazgató, a szaktanár és a gyakorlóisk. tanító, aki egyzersmind a módszertan tanára.

A fellépő, aki 2 héttel fellépése előtt kapja meg tanítási anyagát a gyak. isk. tanítótól a szükséges utbaigazítások kíséretében, a szaktanár esetleges felvilágosításainak kikérése után, kidolgozza anyagát és beadja dolgozatát a gyak. isk. tanítónak. Az reá vezetvén a beadás dátumát, kiadja a dolgozatot a sorban következő bírálónak és az ellenbírálónak, akik az igazgató által összeállított következő módszer szerint kötelesek a bírálatot, illetve ellenbírálatot megtartani:

Bírálati szempontok.

1. A *tervezet* helyesen van-e összeállítva? Nem hiányzik-e belőle valami? Az egymásutánság szempontjából nem kifogásolható-e? A dolgozat egész folyamán szemmel tartotta-e fellépő a tervezetet?

Tanrend a pécsi püsp. tanítóképzőben az 1908—1909. tanévben.

Óra		Heti	Kedd	Szerda	Csütörtök	Pentek	Szombat
oszt.							
8-9	I.	Hittan	Magyar	Hittan	Földrajz	Történelem	Mennyiségtan
	II.	Zene	Gazdaságtan	Földrajz	Földrajz	Földrajz	Történelem
	III.	Történelem	Hittan	Történelem	Történelem	Hittan	Mennyiségtan
	IV.	Természettan	Mennyiségtan	Természettan	Mennyiségtan	Mennyiségtan	Hittan
9-10	I.	Zene	Mennyiségtan	Földrajz	Magyar	Nevelés-tan	Magyar
	II.	Természettan	Nevelés-tan	Mennyiségtan	Zene	Magyar	Hittan
	III.	Magyar	Gazdaságtan	Zene	Természettan	Zene	Vegy-tan
	IV.	Hittan	Nevel-tan	(Kápolna) Gyak.	Gazdaságtan	Gyak.	Alkoholytan
10-11	I.	Történelem	Gazdaságtan	Természettan	Mennyiségtan	Zene	Rajz
	II.	Rajz	Zene	Természettan	Zene	Nevelés-tan	Mennyiségtan
	III.	Mennyiségtan	Vegy-tan	Széprás	Magyar	Történelem	Zene
	IV.	Zene	(Gyónödy) Gyak.	Magyar	Nevelés-tan	Vegy-tan	Magyar
11-12	I.	Nevel-tan	—	Magyar	Természettan	Nevel-tan	Széprás
	II.	—	—	—	—	—	—
	III.	Zene	Természettan	Módszertan	Német	Kantor-i teendők	Széprás
	IV.	Közös bírálat	Zene	Rajz	Német	Zene	Módszertan
D							
2-3	I.	Német	Széprás	—	—	Zene	—
	II.	Hittan	Közös ének	Szófd	—	Nevel-tan	—
	III.	Gazdaságtan	—	—	(Csday) Gyakorló	Széprás	Szófd
	IV.	(Báker) Gyakorló	Zene	—	—	Természettan	—
3-4	I.	Torna	—	—	—	—	—
	II.	—	—	—	—	—	—
	III.	Gyakorló	Rajz	—	Gyakorló	—	—
	IV.	Gazdaságtan	Nevelés tört.	—	Alkoholytan	Értesztéstan	—

Kedden délután 4—5 testgyakorlat, a III. és IV. évesek részére.

2. A dolgozat *tárgyi* hibái, tévedései.

3. *Módszertani* szempont:

A módszertan szabályait, a dolgozat tárgyához képest, pontosan betartotta-e? Pl. Az olvasmánykezelésnél így és így kell eljárni, szabályszerűleg jár-e el fellépő, melyek a hibái? A dolgozatban van-e logika? Nem hézagos, felületés-e? Nincsenek-e ugrások a kifejtés folyamán? Hol? Miben?

4. Helyes *tanalakov* használ-e dolgozatának tárgyához képest? Lehetőleg az összetevő és önkifejtő tanalak alkalmazandó. Nem beszél-e egyfolytában nagyon sokáig, amikor pozitív ismereteket közöl? A begyakorlásra fordít-e elég időt és gondot és helyesen, a módszertan szabályai szerint végzi-e azt?

5. Milyenek a *kérdései*? A *feleletekkel*, melyek várhatók, el tud-bánni a didaktika szabályai szerint?

6. A *nyelvi* szempont.

Le tud-e ereszkedni nyelvvezetésében a gyermekek felfogásához? Vagy tán nagyon is póriás, pongyola? A helytelen kifejezések, szavak és mondatok megjelölendők.

7. A *dolgozat külső kiállítása*:

Nem piszkos és rendetlen-e az írás? A helyesírási és irat pontozási hibák vörös vagy kék írónnal aláhuzandók.

A felülbírást a módszertan tanára végzi, akinek utasításaihoz fel-lépő feltétlenül ragaszkodni tartozik.

A fellépésen jelen van a módszertan tanára, a szaktanár és esetleg az igazgató, akik észrevételeiket feljegyzik a bírálati naplóba. A szak-tanár a fellépést követő legközelebbi óráján bírálatot tart a növendékek bevonásával; főleg tárgyi hibák jönnek szóba. E bírálaton kívül a IV. évesek számára hetenkint, a III. évesek számára esetről-esetre közös bírá-lati óra tartatik, amelyen az igazgató elnököl, a gyakorló iskolai tanító pedig, aki egyszersmind a módszertan tanára is, mint főbíráló és előadó szerepel. Elnök felolvassa a szaktanárok bírálatait, a gyak. iskolai tanító elmondja megjegyzéseit és ezek kapcsán igazgató útmutatásokat ad a jövőre; leginkább a fegyelmzési, modorbéli és módszertani hibák ke-rülnek szóba.

Tanítások.

A III. évesek 25-ször tanítottak a gyakorlóiskolában; minden nő- vendék egyszer.

Az egyes osztályokban következőleg oszlottak meg a tanítások:

I—II. osztályban volt	5 tanítás
III. „ „	12 „
IV. „ „	6 „
I—IV. „ „	2 „
Összesen: 25 tanítás.	

Ebből az egyes tárgyra esett:

Beszéd- és ért. gyak. (I. II. oszt.)	1 félóra
Nyelvtan	5 „
Olvasmánykezelés	13 „
Ének	6 „
Összesen: 25 félóra	

A IV. évesek tanításai félórás tanításból és rendszeres gyakorló-iskolai vezető- és tanító munkásságból állott. Félórás tanítást tartottak a gy-a- korló iskolában 195-öt, melyből egy-egy növendékre 9—10 tanítás esett.

Osztályonkint való megosztása:

I. osztályban volt	15 tanítás
II. „ „	22 „
I—II. „ „	42 „
III. „ „	42 „
IV. „ „	39 „
III—IV. „ „	28 „
II—IV. „ „	6 „
I—IV. „ „	1 „
Összesen: 195 tanítás.	

Az egyes tárgyra jutott:

Hittan	(I—IV. oszt.)	20 félóra
Beszéd- és értelemgyakorlat (I—II. oszt.)		13 „
Irvaolvasás	(I. oszt.)	9 „
Olvasmánykezelés	(II—IV. oszt.)	24 „
Nyelvtan	(II—IV. oszt.)	30 „
Számтан	(I—IV. oszt.)	35 „
Földrajz	(III—IV. oszt.)	20 „
Szépírás	(II—IV. oszt.)	6 „
Ének	(I—IV. oszt.)	15 „
Rajz	(I—IV. oszt.)	22 „
Slójd	(I—IV. oszt.)	1 „
Összesen: 195 félóra.		

A IV. éves tanítójelöltek egész napi tanítása :

Benkő Mihály	tanított március	8-án
Erdődy Ágost	" "	9-én
Czigler Gyula	" "	10-én
Czigler Péter	" "	11-én
Csizmazia Ferenc	" "	12-én
Galambsi Nándor	" "	13-án
Heider József	" "	16-án
Jancsek Lajos	" "	17-én
Lehoczky Béla	" "	18-án
Marton Pál	" "	19-én
Máli Kozma	" "	20-án
Schnell József	" "	23-án
Schübert Gyula	" "	24-én
Stróhmayer János	" "	26-án
Speigl Károly	" "	27-én
Szende Antal	" "	29-én
Varga Károly	" "	30-án
Stark Mihály	" "	31-én
Wachtl József	" április	14-én
Zsinkó Ernő	" "	27-én

b) Végzett tananyag a gyakorló-iskolában.

A gyakorló iskolában a tananyag a magyarországi latin és görög szertartású róm. kath. népiskolák számára kiadott tanterv szellemében és terjedelmében dolgoztatott föl.

1. Hit- és erkölcsstan.

I. és II. osztály (I. csoport.)

Elemi katekizmus menetében a hitről, parancsolatokról és szentségekről — I. oszt. imák; legfőbb tudnivalók Istenről, Jézus Krisztusról (bibliai alapon), templom. Feszület ismertetése.

III. és IV. osztály. (II. csoport.)

A hit és a „hiszekegy“ taglalása, Isten tiz és az egyház főbb parancsolatai. A kegyelemről, szentségekről általában és különösen a kezeszségről, a penitenciatartás szentségének 5 részéről és a bucsuról. Bibliából: az ó-szövetségi történetek. Az új-szövetségi történetekből Jézus életének, csodáinak, szenvedésének, halálának, feltámadásának kiváló részei, példabeszédei, tanítványai, a Szentlélek eljövetele.

2. Beszéd- és értelemgyakorlat.

I. és II. osztályban. Heti 2 félóraban.

Ismerkedés, a bizalom fölkelése, fegyelmi szoktatások, az iskolai rend és némely kötelességek öntudatra hozása.

Az iskolaépület és tanterem leírása. A taneszközök. Szorgalom, engedelmesség, tisztelet, hála, szivesség, béke. Elbeszélések alapján a társak szeretete, előzékenység, a kölcsönös megbecsülés erényei. Az iskola udvara. A szülői ház, melléképületek, házi bútorok, család, családtagok, családi viszony (szűkebben.) Ruházzkodás, a tisztaság, munkásság, illetudás megfelelő elbeszélések alapján. A ház udvara, a kutya, macska,

tehén, ló, számár, juh és kecske, sertés, tyúk, lúd, kacska, pulyka, galamb. A kártékony házi állatok. Magán- és középületek. A templom. Ház-sor, utca, helység, község. A község lakói foglalkozás szerint (szűkebben.) Gyalog-, kocsis-, dülő-, ország- és vasútiak.

Az egyes évszakok, főbb ünnepek alkalom szerint.

3. Irva-olvasás.

I. osztály. Heti 6 félórán.

Tankönyv: Mócsy-Petrovác, dr. Walter-féle ABC és olvasókönyv. Hangoztatási előgyakorlatok: mondatok és szók hallás után. A szóknak tagokra való bontása hallás után. A szótagolás alapján a hangok kiválasztása. Írási előgyakorlatok: a pont és fekvése; egyenes vonalak; vízszintes, függőleges, jobbra és balra dülő, párhuzamos; görbe vonalak: álló- és függő horogvonalak, kötő-, csokor- és hullámvonal, alul, fölül, jobbról és balról domborodó vonal, körvonal. A kis- és nagybetűk ismertetése, a folyékony olvasás gyakorlása.

4. Olvasás.

II. osztály. Heti 3 félórán.

Tankönyv: Mócsy-Petrovác, dr. Walter-féle Második olvasókönyv. A készséggel és értelemmel való olvasás. Az olvasmányok a beszéd- és értelemgyakorlatok sorrendjét követik, hogy azt támogassák.

III. osztály. Heti 3 félórán.

Tankönyv: Mócsy-Petrovác, dr. Walter féle Harmadik olvasókönyv. Az értelmes olvasás gyakorlása, a hangsúlyos oktatásra szoktatás. Az olvasmányok a földrajzi anyag körül csoportosulnak.

IV. osztály. Heti 4 félórán.

Tankönyv: Mócsy-Petrovác, dr. Walter-féle Negyedik olvasókönyv. Az értelmes és hangsúlyos olvasás gyakorlása és a szépolvasásra való szoktatás. Az olvasmányok a földrajzi anyag körül csoportosulnak.

5. Nyelvyakorlatok.

II. osztály. Heti 2 félórán. Az olvasókönyv alapján. A mondat, a szó, a betű, a magán- és mássalhangzók, hosszú- és rövid magánhang-

zók, egy- és kétjegyű mássalhangzók, rövid- és hosszú mássalhangzók. A pont és vonás. Kérdő és fölkiáltó jel.

III. osztály. Heti 3 félórán. Tankönyv: Ember K.: Magyar nyelv-tan III. osztály számára. Szótan. Bővített mondat Jelző-, tárgy-határozói bővítések. A helyesírás gyakorlása. A fogalmazási gyakorlatok anyaga az olvasókönyvből vétetett.

IV. osztály. Heti 3 félórán. Tankönyv: Ember K.: Magyar nyelv-tan IV. osztály számára. Összetett mondat. Igeragozás, szóképzés, helyesírás. A fogalmazás anyaga az olvasókönyvből vétetett.

6. Számolás.

I. osztály. Heti 2 félórán. A számok 1—20 minden oldalulag tárgyalva, közben a pénz és mérték ismertetése.

II. osztály. Heti 2 félórán. A számok 1—100-ig a pénz és mérték ismertetésével.

III. osztály. Heti 3 félórán. A számok 1000-ig. A négy alpműveket fejben és jegyekkel. Pénz- és mértékismertetés. Többnevű számok szétbontása és összevonása.

IV. osztály. Heti 3 félórán. Teljes mértékismertetés. Többnevű számokkal a négy alpművelet; közönséges és tizedes törtekkel való számolás.

7. Földrajz.

III. osztály. Heti 2 félórán. Általános földrajzi fogalmak. Baranya-vármegye ismertetése.

IV. osztály. Heti 2 félórán. Tankönyv: Györfly J.: Földrajz. A haza tüzetes ismertetése. Az osztrák tartományok. Európa és a többi földrész.

8. Szépirás.

Közösen heti 1 félórán. Írás ütenyezés után. A folyóírást másó-lással gyakorolják csendes foglalkozási órákon.

9. Rajzolás.

I.—II. osztály. Heti 1 félórán. Szemlélet és emlékezet után: Golyó, karika, létra, ostor, kereszt, kocsikerék, csákó, csónak, stb. játéktárgyak, az iskolákban és a szülőházban található tárgyak rajzolása. Kézgyesítő, kézcukló és kargyakorlatok. Csendes foglalkozásul a tanulók ösztön-szerű és emlékezet utáni rajzokat készítettek.

III—IV. osztály. Szemlélet és emlékezet után való rajzolás, kéz- ügyesítő gyakorlatok, ecsetgyakorlatok, tervezetések, természetes elemek rajzolása, ösztönszerű rajzolása.

10. Ének.

I—IV. osztály. Heti 2 félórán. A zenei hangérzék kipuhatólása, eleven orgona alakítás a helyes hangképzés fejlesztése, a hangok elnevezése, a kis és nagy távolság szemléltetése, a hangsorok gyakorlása, hang- jegy és kulcs ismertetése.

11. Német olvasás.

II. osztály. Heti 1 félórán. Tankönyv: Bárány-Fuchs „ABC“. A német kis és nagy betűk ismertetése.

III—IV. osztály. Heti 1 félórán. Tankönyv: Bárány-Fuchs „Le- sebuch“. A fogékony olvasás gyakorlása.

12. Testgyakorlat.

I—IV. osztály. Nyáron két órában hetenkint. Szabad- és rendgya- korlatok. Játék.

13. Kézimunka (slöjd).

I—IV. osztály. Heti 1 órában. Agyagmunka. Előkészítő gyakorlatok, szilvásgombóc gyakorlatok, játék és használati tárgyak, gyümölcsök konyhakerti vetemények mintázása beszéd- és értelemgyakorlatokkal és rajzolással egybekapcsolva.

A gyakorlóiskola órarendje 1908—1909.

Óra	Oszl.	Hétő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat
1.	I.	Számjegyrés	Számítan	Iraoelv.	Számíteladv.	Beszéd- ért. gy.	Szmfldv- Számítan
2.	II.	Számítan Feladv.	Figyel.	Nyífldv.	Szmfldv.	Figyel.	Hittan
3.	III.	Számítan Feladv.	Figyel.	Nyífldv.	Szmfldv.	Figyel.	
4.	IV.	Számítan Feladv.	Figyel.	Nyelvtan Nyífldv.	Számítan Előkész.	Figyel.	
5.	I.	Feladv.	Iraoelv.		Számítan Ovasás	Szmfldv.	Iraoelv.
6.	II.	Feladv.	Szépírás	Hittan	Figyel.	Figyel.	Ovasás
7.	III.	Feladv.	Szépírás		Szmfldv.	Szmfldv.	Szépírás
8.	IV.	Számítan Szépírás	Szépírás		Szmfldv.	Figyel.	Szépírás Fogalm.
9.	I.						
10.	II.	Földrajz	Számítan	Földrajz	Ovasás	Szmfldv.	Ovasás
11.	III.	Földrajz	Figyel.	Rajzol.	Fogalm.	Számítan	Figyel.
12.	IV.	Előkész.	Földrajz	Előkész.	Előkész.	Ovasás	Ovasás
13.	I.						
14.	II.						
15.	III.						
16.	IV.						
17.	I.	Ének	Beszéd- ért. gy.	Kézimunka	Szépírás	Szépírás	
18.	II.		Figyel.		Nyífldv.	Szépírás	
19.	III.		Figyel.		Nyelvtan	Nyelvtan	
20.	IV.		Figyel.		Szépírás	Szépírás	
21.	I.						
22.	II.	Ovasás	Nyelvtan		Rajz	Rajzol	
23.	III.	Foglalmazás	Német olvasás		Rajz	Rajz	Kézimunka
24.	IV.	Előkész.	Ovasás		Rajz	Rajz	
25.	I.	Testgyakorlat	Könyvtárolás				
26.	II.				Testgyakorlat		

Junius hó 19-én d. e. 8 óraker Neveléstan (I., II.); módszertan (III.), gazdaságtan és torna.

Junius hó 21-én d. e. 8 óraker: Magántanulók írásbeli vizsgáata.

„ „ 22-én d. e. 8 „ „ szóbeli „

„ „ 21-én d. e. 8 „ „ Gyakorlóiskolai vizsga.

„ „ 24-én d. e. 9 „ „ Elemi iskolai magán vizsgálat.

Junius hó 27-én: Te Deum.

A vizsgálati feleletek az érdemjegyek megállapításánál erősen latba estek.

Képesítő vizsgálati írásbeli tételék.

1. Neveléstanból.

1. Az érzelmi élet s annak nevelése.
 2. A kath. tanító az iskolában és társadalomban.
 3. Mária Terézia tanügyi tevékenysége.
- A 2. tétel jelettetett.

2. Mértanból.

1. $x^2 - 15x + 50 = 0$. Ezen egyenlet két gyöke legyen két külön vasgömbnek a sugara; mekkora felületű és köbtartalmu kockát önthetünk e két gömbből?

2. $3x + 4y = 18$

$2x - y = 1$. Ezen egyenletrendszer két gyöke valamely csonkakup alsó és felső alaplapjának a sugarai; ha csonkakup oldalfelülete 188,4 dm.², mennyi a csonkakup köbtartalma?

3. Valamely fiatal fenyőfa, melynek 5 helyen alkalmazott mérés utján átmérői: 3, 2,9, 2,3 és 1,84 dm.-t tesznek ki s melynek hossza 8 méter, még 15 évig lábön áll s évente átlag térfogatának 1,1 %-ával gyarapszik, mennyivel növekszik értékben, ha a fenyőfa köbmétereje 5 koronát ér. És ilyen módon az alapul felvett fiatal fenyőfával azonos értékű fenyő-erdő értéke 15 év alatt mekkorára nő, ha minden négyszögöl területen 2 fa áll s ha az erdő egy katasztrális hold.

4. Valaki egy négyzet alaku birtok tagot vásárol, melynek átmérője 200 m. A birtok négyzetméterenkint 1 fillérbe kerül s hektáronkint 10 koronát jövedelmez. A vevő a jövedelem feléből élni akar, a másik feléből pedig a vételárt törleszti. Ha a földhitelezés a kölcsönt a vételhez 3 %-kal adja s törlesztésre 2 % fordittatik, hány év alatt megy át a birtok a vevő tulajdonába?

5. Rajzolás utján tetszésszerinti ötszög alakíttassék négyzetté.

VI.

Vizsgálatok. — Érdem sorozat.

A vizsgálatok következő sorrendben tartattak:

Negyedévesek osztályvizsgálatai.

Május hó	24-én	d. e.	9 óraker:	Hittan, neveléstan.
„ „	25-én	„ „	8 „	Egészségtan, német.
„ „	27-én	„ „	8 „	Zene, alkotmánytan.
„ „	28-án	„ „	8 „	Mennyiségtan, fizika, vegytan.
„ „	29-én	„ „	8 „	Gazdaságtan, magyar, torna.

Képesítő vizsgálatok.

Május hó	29-én	d. u.	Kántori írásbeli.
Junius hó	1-én	d. e.	Írásbeli neveléstanból.
„ „	1-én	d. u.	„ németből.
„ „	2-án	d. e.	„ mértanból.
„ „	2-án	d. u.	„ rajz- és szépírásból.
„ „	14., 15., 16. és 17-én:		Szóbeli képesítő és kántori vizsgálatok.

Osztályvizsgálatok.

Junius hó	1-én	d. e.	8 óraker:	Hittan (I., II., III.); Természetráaj (I., II.); Vegytan (III).
„ „	3-án	d. e.	8 óraker:	Mennyiségtan, német (I., II., III.)
„ „	7-én	d. e.	8 „	Földrajz, zene (I., II., III.)
„ „	9-én	d. e.	8 „	Történelem (I., II., III.)
„ „	12-én	d. e.	8 „	Magyar (I., II., III.); természettan (III. osztály).

6. Milyen hosszú földünknek a nap körüli egy évi utja?

7. A szabályos 10 szög egyik oldala 4 m., ha olyan gulát építünk rá, amelynek magasságának mérőszáma alapterületének felével egyenlő, mekkora köbtartalmu gulát kapunk?

8. A 2 dm. magas hengerben elhelyezett abszolútalkohol mekkora alapon nyugszik, ha sulya 234 dkgr.?

Az 1., 3., 5. és 6. tétel jeletetett.

3. Németből.

1. Das Heroenthum.
2. Ein Wortstreit.
3. Részlet Schiller „Stuart Máriá“-jának III. felv. 4. jelenetéből. Jeletetett a 3. tétel.

4. Rajz- és szépírásból.

1. Lerajzolandó egy gip szöntvény kettős kocka és gyűrű gömbbel.
2. Egy hasábból kiszögellő henger gipszöntvény.
3. Egy gipszöntvény görögdedény. Jeletetett a 3. rajz.
1. Gondolatok Eötvös Józseftől. Leírandó tetszetős folyóírással.
2. Irassék le a rajz fogalma és haszna lapidár betűkkel.
3. Irassanak le folyó nevek német betűkkel.
4. Irassanak város nevek lapidár és rondírással. Jeletetett a 4. tétel.

5. Gyakorlati tanításból.

I. Hittanból:

1. Az utolsó ítéletről. (Mikor jön el ismét Jézus? Mi végett? Mikép nevezzük? Mire nézve fogja az örök bíró az embereket megítélni? (I—II. oszt.) 2. Egyiptomi József (I—II) 3. A sz. Lélek eljövetele. (III.—IV.) 4. Isten IV. parancsolata. (III—IV.)

II. Beszéd- és értelemgyakorlatból:

5. A szülői ház: a család és rokonság. (I—II. oszt.) 6. Az öregek tisztetele. (I—II. oszt.) 7. Alkalmas elbeszélésből kiindulva, a „társak szeretete“ erénynek megkedveltetése. (I—II.) 8. A templom. (I—II. oszt.)

III. Irvaolvasásból:

9. Az „s“ betű ismertetése. (I. oszt.) 10. Az „A, Á“ ismertetése. (I. oszt.)

IV. Olvasmánykezelésből:

11. „A kis tanuló“ (I. olv.) c. olv. tárgyi kezelése. (I. oszt.) 12. „Az ég és az idő“ (26. olv.) c. olv. tárgyi kezelése. (I. oszt.) 13. „Szűz Máriához“ (21. olv.) c. vers tárgyalása. (II. oszt.) 14. „A szülőföld és a haza“ (91. olv.) c. olv. teljes kezelése. (II. oszt.) 15. „Ki volt Árpád?“ (50. olv.) c. vers tárgyalása. (III. oszt.) 16. „A harmat és a dér“ (127. olv.) c. olv. tárgyi kezelése. (III. oszt.) 17. „A kath. hithez való ragaszkodás“ (15. olv.) c. olv. tárgyalása. (IV. oszt.) 18. „A régi időkől“ (85. olv.) c. vers tárgyalása (IV. oszt.)

V. Nyelvtanból:

19. A szó részei (II. oszt.) 20. A pont és vonás (mindkettő csak a beszédbeli szünet tartamának szemléltetése alapján) (II. oszt.) 21. Birtokos jelző; birtokviszony. (III. oszt.) 22. Adott mondatok szó- s mondat-tani elemzetése. (III. oszt.) 23. A tő- és képzett szók. (IV. oszt.) 24. Az összetett mondat általában. (IV. oszt.)

VI. Számolásból:

25. A „12“ fogalma s ismertetése és alkalm. (I. oszt.) 26. Gyakorlati példák alkalmazása 1—20 körében. (I. oszt.) 27. Összeadási tételek szemléltetése és begyakorlása. (II. oszt.) 28. Számítalányok alkalmazása 1—100 körében. (II. oszt.) 29. Osztas szemléltetése kétjegyű osztóval. (III. oszt.) 30. A római számok ismertetése. (III. oszt.) 31. Közönséges törtek osztása, minden esetben. (IV. oszt.) 32. Fejlesztési példák a mértékek alkalmazásával. (IV. oszt.)

VII. Földrajzból:

33. A forrás, ér, csermely, patak, folyó s folyam fogalma. 34. A pécsváradí járás alapos begyakorlása. (III. oszt.) 35. Tolna vármegye ismertetése. (IV. oszt.) 36. Ausztria ismertetése. (IV. oszt.)

VIII. Énekből:

37. A hosszú és rövid, a magas és mély, a gyenge és erős hang ismertetése. (I—IV. oszt.) 38. „Hol sz. Péter“ egyh. ének betanítása. (I—IV. oszt.)

IX. Rajzból:

39. Sarló és kúls rajzoltatása. (I—II. oszt.) 40. Támlásszék rajzoltatása természet után. (III—IV. oszt.)

Ezen tételek közül: Benkő Mihály a 8., Czizler Gyula a 37., Cziz-

ler Péter a 30., Csizmazia Ferenc a 7., Erdődy Ágost a 25., Galambosi Nándor a 29., Heider József a 26., Jancsek Lajos a 10., Lehoczky Béla a 38., Marton Pál a 27., Máli Kozma a 39., Schnell József a 15., Schubert Gyula a 34., Speigl Károly a 35., Strohmayer János a 28., Stark Mihály a 33., Szende Antal a 18., Varga Károly a 22., Wachtl József az 5., Zsinkó Ernő a 36., Fülöp Elek a 19., Stocker József az 1., Taskovits János a 2. tételeket húzták.

A képesítő vizsgálatok eredménye.

Képesítő vizsgálatra 24 jelölt jelentkezett; köztük 3 ismétlő, 1 magán tanuló és 1 aki horvát tannyelvű iskolákra kívánt képesítettetni.

A vizsgálatok d. e. 8—12-ig és d. u. 3—6-ig tartattak fenti napokon Wajdits Gyula prépost kanonok, egyházmegyei főtanfelügyelő elnökleite alatt Bolgár Kálmán kir. tanfelügyelő, mint miniszteri biztos és a tanári kar mint vizsgáló bizottság jelenlétében eddig nem tapasztalt fényes eredménnyel, amennyiben a jelöltek mindegyike sikeresen kiállotta a vizsgálatot.

Magyar tannyelvű iskolákra képesítetttek: Benkő Mihály, Czizler Gyula, Czizler Péter, Csizmazia Ferenc, Erdődy Ágoston, Fülöp Elek, Galambosi Nándor, Heider József, Jancsek Lajos, Lehoczky Béla, Marton Pál, Máli Kozma, Németh Imre, Schnell József, Schubert Gyula, Speigl Károly, Stark Mihály, Strohmayer János, Szende Antal, Taskovits János, Varga Károly, Wachtl József és Zsinkó Ernő.

Horvátannyelvű iskolákra is képesítettett Horváth György, aki tanítói oklevelét már 1894-ben megszerezte.

Kántori képesítést nyertek: Benkő Mihály, Czizler Gyula, Cizmazia Ferenc, Galambosi Nándor, Lehoczky Béla, Marton Pál, Schnell József, Schubert Gyula, Speigl Károly, Stark Mihály, Strohmayer János, Szende Antal, Taskovits János, Wachtl József és Zsinkó Ernő.

Az érdemsorozatban használt érdemjegyek fokozata és a rövidítések magyarázata.

Az erkölcsi viselet fokozatai: 1 = dicsegetes, 2 = jó, 3 = tűrhető, 4 = kevésbé szabályszerű, 5 = rossz. — **Tanjegyek:** 1 = kitünő, 2 = jeles, 3 = jó, 4 = elégséges, 5 = elégtelen (másodrendű). — A vallásra nézve mindenütt római katolikust kell érteni. — F. annyit jelent, mint „felmentve”. — lsm. annyit jelent, mint „ismétlő”.

I. osztály.

A tanuló neve	Erkölcsi viselet															
	Hittan	Nevelés tan	Magyanyelv	Németnyelv	Számítan	Mértan	Földrajz	Történelem	Természettan	Gazdaságtan	Ének	Zene	Rajz	Szépíráás	Tesztgyakorlás	
Balvin István	1	2	2	3	1	1	1	4	4	1	2	2	2	4	2	1
Bocskai Gyula	1	2	3	2	2	2	2	3	1	3	2	2	2	4	3	2
Bohner Ádám	2	2	3	3	2	4	3	3	3	2	4	3	4	3	3	3
Boros János	2	3	4	5	4	5	5	4	4	4	5	5	5	5	3	3
5 Boros Sándor	1	2	3	3	3	4	4	3	4	4	3	4	4	3	3	3
Czopf Ádám	1	1	2	1	2	4	4	1	1	3	1	4	3	3	3	2
Császár Géza	1	1	1	1	2	3	2	1	3	3	2	4	4	1	1	1
Csász Ferenc	2	2	3	3	4	4	3	3	3	3	3	4	4	3	3	2
Drenda Gyula	1	1	3	3	3	3	3	3	1	3	3	4	4	4	3	2
10 Farkas Jenő	1	1	3	2	3	4	4	3	3	2	4	2	3	3	3	4
Farkas Mihály	2	3	4	4	4	4	5	4	2	4	2	4	3	3	1	1
Gonda Béla	2	2	4	4	4	4	4	3	3	3	3	4	4	4	3	2
Gyenis Imre	2	1	2	1	1	1	1	2	1	1	1	4	4	3	3	1
Hergeth Alajos	1	2	3	4	4	4	4	4	2	4	1	2	3	2	1	1
15 Hermann Lajos	1	2	3	3	4	1	3	3	3	2	2	2	3	1	2	2
Hetényi Antal	1	1	1	1	2	3	3	1	1	1	1	3	1	3	2	2

I. osztály.

A tanuló neve	Erkölcsei viselet	Hittan	Nevelés tan	Magyar nyelv	Német nyelv	Számítan	Mértan	Földrajz	Történelem	Térszemrajz	Gazdaságtan	Ének	Zene	Rajz	Szépíráás	Testgyakorlás
Hohner Károly	2	3	3	4	3	4	4	4	4	4	3	1	1	4	2	1
Kaszás József	1	1	3	1	3	2	2	3	2	3	1	4	4	2	1	3
Kovács Ferencz					k	i	m	a	r	a	d	i				
20 Löhr Károly	2	2	4	4	3	4	4	4	4	3	3	1	1	4	4	1
Mattyasovszky Lajos					k	i	m	a	r	a	d	i				
Nemes János	1	3	3	4	4	5	5	4	4	1	2	2	4	3	3	2
Prakátur Vince	1	1	4	3	3	3	4	4	4	3	3	3	4	3	4	3
25 Rott Lajos	1	4	3	4	4	4	4	4	4	3	3	4	4	4	4	4
Seszták János	1	5	4	4	4	4	3	5	4	3	3	3	2	2	3	1
Schippert Ferenc	1	4	3	4	4	4	4	4	4	3	3	3	2	2	1	1
Schubert Ernő	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2
Szálás Dezső	1	2	3	2	1	1	3	2	3	2	2	1	1	2	1	1
30 Száml Pál	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1
SzázuJ Jenő	1	1	2	2	3	3	3	3	1	3	1	1	2	1	1	1
Sziács Sándor ref.	1	3	2	2	3	3	3	2	2	2	4	1	2	1	2	1
Ursits Győző	2	4	4	4	4	5	5	4	4	5	3	3	5	3	2	2
Vér István	1	1	2	1	1	2	1	1	3	2	1	2	2	2	2	1
35 Vogl Ferenc	2	2	3	3	2	3	3	2	1	1	4	4	2	2	3	3
Waldfogl István	1	2	3	2	3	1	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Walz Sándor	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2
Wilhelm Sándor	2	4	4	4	4	5	5	5	4	4	4	3	3	3	4	2
Zámbó Sándor	2	2	3	2	4	5	4	4	3	5	4	3	3	3	2	2

Magántanulók: Farkas János, Jenei Antal, Szentkereszti József, Petz Húbert és Gresz József.

II. osztály.

A tanuló neve	Erkölcsei viselet	Hittan	Nevelés tan	Magyar nyelv	Német nyelv	Számítan	Mértan	Földrajz	Történelem	Térszemrajz	Gazdaságtan	Ének	Zene	Rajz	Szépíráás	Testgyakorlás
Bódis Géza ref.	1	4	3	4	4	3	3	3	4	3	2	4	4	3	2	3
Breckó Antal	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Crha István	2	2	3	4	4	2	2	4	4	3	2	4	4	2	1	1
Csonka András ism	1	3	4	4	4	4	4	4	3	3	3	3	4	2	1	1
5 Csonka Ferenc	1	1	1	2	2	1	1	2	2	2	1	1	2	2	1	1
Ebrics István	1	3	4	4	3	4	4	2	3	3	2	3	3	3	1	2
Eckhardt Lajos	2	1	2	3	2	3	3	3	2	1	1	1	3	3	3	1
Fucsek János	1	1	4	4	4	4	4	5	3	4	3	3	3	4	4	2
Grünwald Vilmos	2	2	4	4	4	4	4	4	4	1	3	4	4	1	1	3
10 Gurszky Ernő	2	2	3	4	1	3	3	2	1	1	3	1	1	2	1	2
Gutpelet József	1	1	4	4	1	2	2	3	1	3	2	3	3	3	2	3
Hitzhaus Péter	1	3	4	4	4	4	4	3	3	1	2	3	3	3	2	2
Hyross Alajos	1	4	4	4	4	3	3	3	3	2	4	3	3	4	4	2
Jelinek Pál	1	1	2	3	3	1	1	2	1	1	1	4	4	2	1	2
15 Kántor István	2	3	3	3	4	4	4	4	3	3	4	5	2	2	2	2
Keller János	2	1	4	1	4	1	1	2	2	2	2	1	3	3	2	2
Kindler József	2	3	4	3	4	5	5	3	1	3	4	4	4	3	3	2
Kovács József	2	1	4	3	4	4	4	3	4	4	4	4	4	3	3	3
Kovács László	1	1	3	2	4	4	3	2	3	1	2	4	4	3	3	2
20 Kozári György	2	3	5	3	4	3	3	2	3	2	4	3	4	1	1	1
Major Gyula	1	2	4	4	4	5	4	4	4	3	2	4	5	2	2	1
Nánáasy Aladár	2	1	4	3	4	3	3	4	4	2	3	4	4	3	1	4
Németh Jenő	2	4	5	4	4	3	3	3	3	3	5	2	4	3	3	2
Németh Vince	1	1	2	2	4	1	2	1	1	1	1	4	4	1	1	1
25 Novacsek Sándor	2	1	3	3	3	3	2	2	2	4	4	5	1	1	1	1
Nübl János	2	2	4	4	2	3	2	4	2	3	3	1	3	2	3	1
Oberitter Aladár	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	3	1	1	2
Pohli Ferenc	1	1	3	2	2	2	2	2	1	3	1	1	2	2	2	2
Prettl József	1	3	5	2	2	2	2	3	4	2	4	4	5	3	3	2
30 Rendler Antal	1	2	4	4	4	3	3	4	4	2	4	1	3	2	2	1
Schnell János	1	1	3	2	3	4	4	3	2	2	3	2	3	1	2	3

A tanuló neve	Erkölcsei viselet															
	Hittan	Nevelés tan	Magyar nyelv	Német nyelv	Számítan	Mértan	Földrajz	Történelem	Természettan	Gazdaságtan	Ének	Zene	Rajz	Szépíráás	Testgyakorlás	
Schön Antal	2	1	3	4	2	5	4	3	4	4	2	2	3	3	2	2
Stanitz Ferenc	1	3	3	3	4	4	4	3	1	2	3	5	4	3	1	
Stocker Ede	2	2	3	4	4	5	4	5	4	1	2	3	3	2	1	
35 Szentkeresztí János	2	2	3	3	4	4	4	2	3	2	2	3	3	1	2	
Szinder Jenő	1	2	4	2	4	3	2	3	3	2	2	2	3	3	2	
Szlávik Emil	2	1	3	1	3	4	5	2	1	2	2	1	1	4	2	2
Vitkovics Kálmán	1	1	2	2	3	3	3	1	4	1	1	3	2	3	2	2
Wagner József	2	1	3	1	3	2	2	3	2	3	3	2	2	1	2	

Más intézetbe távozott: Schultz Imre.
Magántanuló: Becságh Géza.

III. osztály.

A tanuló neve	Erkölcsei viselet																
	Hittan	Műdszertan	Magyar, és írod. Német nyelv	Számítan	Mértan	Földrajz	Történelem	Természettan	Vegy- és ásványtan	Gazdaságtan	Ének	Zene	Rajz	Szépíráás	Testgyakorlás		
Balatonyi József	1	1	2	2	3	1	1	3	3	3	1	1	4	2	3	3	2
Bolkovics István	1	2	3	4	4	4	4	3	4	3	3	3	2	3	4	3	2
Dreiacker Imre	1	1	3	2	4	4	4	3	4	4	4	3	4	3	4	3	2
Farkas József	2	2	2	3	1	1	1	2	2	1	1	2	2	2	4	2	1
5 Gábríel János	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	3	3	2	2	1
Guja Jakab	1	1	1	3	3	2	2	2	2	1	2	1	3	3	1	1	3
Heinlein Béla	1	1	2	3	4	4	4	3	3	3	1	2	2	3	2	1	1
Jahn György	1	3	4	4	2	5	4	4	3	4	4	2	4	5	2	2	1
Kardos Gyula	1	2	2	3	4	4	3	2	4	4	2	2	2	2	2	3	1
10 Koleszáríts Kálmán	2	2	3	4	4	4	4	4	3	4	4	2	4	5	4	4	4
Kreutzer Nándor	1	2	2	3	3	3	1	3	4	2	4	1	3	3	3	2	1
Lanczinger János	2	2	2	3	4	3	3	4	2	3	3	3	4	2	1	1	
Magyar Lajos	2	3	4	4	4	3	4	4	3	4	4	4	4	4	4	1	4
Nagi János	2	2	1	3	3	2	3	3	3	3	3	4	4	5	1	1	1
15 Oláh István	1	2	2	2	3	4	4	2	2	3	3	4	4	3	2	1	1
Pápai István	1	2	2	4	3	3	3	4	4	4	4	3	3	4	2	1	1
Petz Gyula	1	2	3	3	3	4	4	3	4	4	4	1	1	1	3	3	2
Resch József	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	3	2	1	1	1	2	2
Rivészy Dezső	2	2	3	3	4	3	4	4	4	2	1	4	4	4	4	3	1
20 Schein István	1	1	1	2	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1
Schobert József	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	3
Selényi Miklós	2	1	1	3	3	4	4	3	3	3	2	4	5	3	3	2	
Simon Nándor	1	1	3	3	4	4	4	3	4	4	4	4	4	3	1	1	2
Tóth Márton	2	1	2	4	3	1	1	4	4	2	3	4	2	1	2	1	1
25 Velledits László	1	1	1	1	2	2	2	2	1	1	2	1	3	2	3	3	1

Magántanuló : Szigvart József.
Meghalt: Pillári István.

IV. osztály.

A tanuló neve	Erkölcsei viselet	Hitt- és erkölcsstan	Nevelésstan	Gyakorlati tanítás	Magy. nyelv ésirod.	Németnyelv	Számtan	Mértan	Hazai alkotmányt.	Természettan	Vegy- és ásványt.	Gazdaságtan	Ének	Zene	Rajzolás	Szépíráás	Testgyakorlás	Közegészségian
Benkő Mihály	1	1	2	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	3	3	3	1	2
Czigler Gyula	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Czigler Péter	1	1	1	3	1	1	3	3	2	3	3	2	4	4	2	1	1	3
Csizmazia Ferenc	1	1	1	2	1	1	2	2	3	3	2	3	4	3	1	1	1	1
5 Galambosi Nándor	1	1	2	4	3	3	3	3	4	4	2	2	1	3	1	1	1	1
Heider József	1	1	2	3	4	3	4	4	3	3	3	4	4	4	2	1	2	2
Jancsek Lajos	1	1	3	4	4	3	4	3	3	3	2	4	4	4	2	3	2	2
Lehoczky Béla	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	3	1	1
Marton Pál	1	2	3	3	4	3	1	3	2	1	2	2	2	2	1	1	1	1
10 Máli Kozma	1	1	1	3	1	2	2	2	2	3	2	1	4	4	3	2	1	2
Novák Károly	1	2	2	4	4	3	1	1	2	1	1	2	3	3	2	2	1	2
Schnell József	1	1	2	2	2	2	3	3	3	2	3	2	3	3	2	1	2	2
Schubert Gyula	1	1	1	1	1	2	4	4	2	3	2	2	2	3	3	1	1	2
Speigl Károly	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
15 Stark Mihály	1	2	3	3	3	4	4	4	4	4	4	1	3	3	2	1	1	1
Strohmayr János	1	2	4	4	2	3	4	4	3	4	3	3	2	3	1	1	1	1
Szende Antal	1	3	3	3	2	3	3	4	2	2	2	2	2	2	2	1	1	2
Varga Károly	1	1	2	2	1	2	3	3	3	3	2	4	4	4	2	2	1	1
Wachtl József	1	2	3	3	2	3	4	4	4	4	3	1	2	3	2	1	1	1
20 Zsinkó Ernő	1	2	2	2	3	4	2	1	2	2	2	1	1	4	2	1	1	1

A gyakorló-isk. tanulók érdemsorozata.

Előmeneteli fokozat.

Magaviselet:	Szorgalom:	Előmenetel:
1 dicséretes	1 kitaró	1 kitünő
2 jó	2 kellő	2 jeles
3 tűrhető	3 változó	3 jó
4 szabálytalan	4 hanyatló	4 elégséges
5 rossz.	5 csekély	5 elégtelen (másodr.)

I. osztály.

N é v	Magaviselet	Szorgalom	Hitt- és erkölcsstan	B.- ért. gyakorlat	Magyar olvasás	Számolás	Szépíráás	Ének	Testgyakorlat
	Ballai Sándor	3	4	3	4	5	4	5	3
Ézsöl Hugó	2	1	2	2	2	2	1	1	1
Lőrinczi Sándor	1	1	2	1	1	2	1	2	1
Ruzsinszky László	2	1	1	2	1	1	2	2	1
5 Siska Valér	2	1	1	1	1	2	2	3	1

Magánvizsgálatot tett: Gajári Sándor

II. osztály.

N é v	Magaviselet												
	Szorgalom	Hitt- és erkölcstan	B.- ért gyakorlat	Magyar olvasás	Magyar nyelvtan	Számolás	Szépírás	Rajz	Ének	Testgyakorlat	Német olvasás	Német írás	
Angyal Endre	2	1	1	1	1	2	2	3	1	1	2	2	
Drenda György	1	1	1	1	2	2	2	3	3	2	1	2	3
Fischer Miklós	1	1	2	1	1	1	2	2	1	1	1	2	
Karl Lajos	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	2	
5 Kertvélessy László	2	3	2	2	3	3	1	1	2	1	1	2	1
Paulusz István	2	2	2	1	1	2	1	2	2	1	1	3	2
Piribauer János	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Oswald Ottó	2	3	2	3	2	4	2	3	3	1	1	2	2
Scholtz Antal	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
10 Szivér István	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	

III. osztály.

N é v	Magaviselet													
	Szorgalom	Hitt- és erkölcstan	Magyar		Számolás	Szépírás	Földrajz	Rajz	Ének	Testgyakorlat	Német olvasás	Német írás		
			olvasás	nyelvtan	fogalmazás									
Báter Kálmán	1	1	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1	
Gieth József	2	2	1	3	3	4	1	3	2	3	2	1	2	2
H. Csongor Imre	2	3	3	1	3	4	3	3	2	2	1	1	2	2
Kacs Kovics Jenő	2	2	2	2	2	3	1	2	1	2	1	1	2	2
5 Molnár László	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	1
Siska Győző	1	1	2	1	2	2	1	2	1	2	2	fm.	1	2
Székely József	1	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	2	2
Türr László	3	2	1	2	3	2	1	2	1	2	1	1	2	2
Wollák Dénes	2	2	1	3	3	3	3	2	2	2	3	1	3	1

Magánvizsgálatot tett: Körmeny Lajos, Watzdorf Konrád báró, Zombory Géza.

IV. osztály.

N é v	Magaviselet	Szorgalom	Magyar				Számolás	Földrajz	Szépirod.	Rajz	Ének	Testgyakorlat	Német olvasás	Német írás
			Hitt- és erkölcstan	olvasás	nyelvitan	fogalmazás								
Búrics Ferenc	1	1	1	1	1	1	2	1	1	2	1	1	2	
Ézsöl Géza	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Gráf Imre	1	1	1	1	2	2	2	1	2	1	1	1	2	
Hofmann Pál	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
5 Hártl Gyula	2	2	2	2	2	2	3	2	1	1	3	1	2	
Cséffalvay Károly	2	2	2	2	3	3	2	2	2	2	2	1	2	
Koszits Ákos	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Palecskó Aurél	2	3	1	2	4	2	4	3	2	2	1	1	2	
Petrovics Ede	1	1	1	1	2	2	2	1	1	2	1	1	1	
10 Róth Alajos	2	2	1	1	2	2	3	1	1	1	1	1	2	
Schmellás Gyula	1	2	1	1	1	2	2	2	1	2	2	1	2	
Szende Antal	1	1	1	1	1	2	2	2	1	2	1	1	1	
Venczel András	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	

VII.

A Hetveg önképzökör működése.

Az önképzökör működése általában a tagok irodalmi, szavaló és prózai előadó érzékének fejlesztésében domborodott ki. A rendes gyűlések keretében egy-egy felolvasás képezte a programok középpontját, azon beadott művek köréből, melyeket a bírálók és a felülbíró vezető tanár felolvasásra alkalmasnak tartott. A megnyitó és záró gyűléseken kívül tartott a kör nyolcz rendes gyűlést és négy ünnepélyvel egybekapcsolt gyűlést. Az ünnepélyes gyűlések b. emlékü Erzsébet királyné emlékezete, március 15-én, április 11-én és Ő szentsége X. Pius pápa ötven éves papi jubileuma alkalmából tartattak. Ez utóbbi ünnepély Ő Méltósága a Megyéspüspök úrnak és előkelő vendégeknek jelenlétében magas színvonalu sikerrel folyt le.

A záró gyűlést június 6-án tartotta az önképzökör, melyen az ifjusági elnök, Czizler Gyula igen érdekes felolvasást és magvas bucsuzó beszédet tartott. Dr. Gyömörey Zsigmond igazgató pedig bizdította az ifjuságot szorgalmas önképzésre és irodalmi tevékenységre elismeréssel emelve ki Czizler Gyula működését, akinek példás szorgalmáért 10 K jutalmat adott.

A Hetveg önképzökör pénztári állapota.

A) Bevétel:

1. Előző évi maradvány	K 5485
2. 1908,909. évi bevétel	K 240—
Összesen:	K 29485

B) Kiadás:

1. Előző évről elmaradt könyvárus számla	K 36—
2. Az önképzökör könyvtárának gyarapítására	K 130—
Átvitel:	K 166—

3. Zeneeszközökre	Áthozat: K 166.—
4. Az „Élet“ előfizetési ára	K 60.—
5. Folyó kiadások	K 20.—
	K 21.49
	Összesen: K 267.49
	Levonva a bevételekből K 294.85
	<hr/> Maradék: 27.36

Dr. Kápolnai Zsigmond
tanár, az önképzőkör vezetője.

VIII.

Ösztöndíjak és segélyezések.

A Megyéspüspök Úr Ő Méltósága, az adományozásához tartozó négy, egyenkint 84 koronás ösztöndíjat a tanári kar előterjesztésére Lehoczky Béla és Czigler Péter IV. é., Guja Jakab és Resch József III. é. növendékeknek adományozta.

A Székeskáptalan adományozásához tartozó ösztöndíjakat a következők nyerték el: A Vörös-féle 200 K-ás ösztöndíjat Czigler Gyula IV. é., a Jónás-féle 104 50 K-ásat Speigl Károly IV. é., a Daróczy-féle 52.50 K-ásat Máli Kozma IV. é., a Miskolczy-féle 52 K-ás ösztöndíjakat: Zsínkó Ernő IV. é., Gábrriel János III. é., Breckkő Antal II. é., Csonka Ferencz II. é. és Németh Vince II. é. növendékek.

A „Pécsi Közp. Takarékpénztár“ által adományozott 50 K-ás ösztöndíjat Vér István és Walz S. I. é. t. j., nagys. és ft. Magenheim József belv. apátplebános úr által a legjobb énekesnek adományozott 1 drb. cs. és kir. aranyat Lehoczky Béla IV. é. t. j., Dr. Scholtz István cs. és kir. ezredorvos úr által a legvallásosabb gyak. isk. tanulónak szánt 10 K-ás ösztöndíjat Burits Ferencz gyak. isk. IV. o. tanulónak ítélte oda a tanári kar.

A „Baranyavármegyei Gazd. Egyesület“ által adományozott 100 K. ösztöndíjat Somssich Béla gazd. szaktanár úr ajánlatára Benkő Mihály IV. é., Schobert József III. é., Oberitter Aladár II. é. és Számpál Pál I. é. növendékek nyerték el egyenlő részletekben, mint akik a gazdaságban kiváló szorgalmat tanusítottak.

E helyütt fejezzük ki leghálásabb köszönetünket a tanügy lelkes barátainak, akik nagylelkűségükkel szorgalmas tanulásra és példás viselkedésre serkentették növendékeinket.

Az ösztöndíjak rovatát nagyfontosságú esemény közlésével fejezzük be.

Intézetünk néhai nagynevű tanára Schultz Imre emlékét megörökítendő volt kartársai, barátai és tanítványai nagyszabású gyűjtést

dezték Vörös Mihály nyug. tanítóképző-intézeti tanár elnöke alatt, minek eredménye 1500 K lett. Ezen összeget a gyűjtő-bizottság a Megyéspüspök úrhoz küldte be oly kéressel, hogy helyezze el azt a pécese gyhm. alapítványi hivatal pénztárában és annak kamatait a pécsi püsp. tanítóképző tanári karának hármias kijelölésére, a legérdeমেesebb tanítójelöltnék adományozza, a ki az ösztöndíjért folyamodik; előnyben részesülne Schultz Imre egyenes leszármazói. Az alapítványt Ő Méltósága 1299./1909. sz. a. elfogadta és a vallás- és közokt. miniszterium 61731./1909. sz. a. jóváhagyta.

A nemeslelkű adakozóknak, a kik filléreikkel ezt az új ösztöndíjat létrehozták, főleg a végrehajtó bizottság elnökének, Vörös Mihály tanár úrnak, Schmidt Boldizsár, alelnök, igazgatótanító, Székely Márton nyug. segédtanár, bizottsági jegyző, uraknak leghálásabb köszönetet mond az intézet tanári kara. Az intézet igazgatója a végrehajtó bizottság elnökével abban állapodott meg, hogy az idén esedékes, csak 29 K-t kitevő kamatokat a jövő évi kamatokhoz csatolva adja ki a jövő tanév végén.

A szegény sorsú növendékeket egyrészt az intézeti segélyalap kamataiból gyámolítottuk, másrészt a püspöki tápintézetben vagy egyesek jószívűségéből ingyenes vagy kedvezményes étellemezést kaptak.

A segélyalap 1907. évikamtaiból tavaly év végén maradt 17371 K. Ebből Hyross Alajos és Németh Vince II. é. növendékek egy-egy öltözet ruhát kaptak, 30—30 K értékben, segélygyeleti könyvekért fizettünk 280 K-t. Jelinek Pál II. é. kapott szálláspénzt 4 hónapra à 16 K. Az 1907. évi kamatokból maradt 4661 K, mely összeget a tőkéhez csatolva céljából igazgató beklüdtötte az alapítv. hiv. pénztárába. Az 1907. évről szóló elszámolást a megyés püspök úr 4687/1909. sz. a. jóváhagyólag tudomásul vette.

Az 1908. évi kamatok összege 26023 K

Ebből Jelinek Pál II. é. szálláspénz fejében 6

hónapra à 16 K kapott 96— K

Maradék 16423 K

A segélyalap növekedett a „Pécsi Közp. Takarékpénztár“ által e célra adományozott 50 K összeggel, amit ez alkalommal ismételtlen hálás szívvvel köszön meg az int. igazgatóság.

A „Notre Dame“ zárdában orgonálás és ministrálás fejében Czigler Gyula, Czigler Péter és Szende Antal IV. é. és Szentkereszti János II. é. növendékek, a vármegyei árvaházban Czopf Ádám I. é., a Matessavárosi árvaházban Németh Vincze, Jelinek Pál és Kozári Gyula II. éves növendékek teljes étellemezést kaptak. Az int. igazgatóság leghálásabb köszönetet mond a kegyes jötevőknek.

A Pécsi Püspöki Tápintézetben a következő növendékek részesültek egészen ingyenes vagy 120 K-val fizetett kedvezményes étellemezésben.

Ingyenes helyen: I. oszt.: Szálás Dezső, Kovács Ferenc (1/2 év), Kaszás József, Schubert Ernő, Hohner Károly.

II. oszt.: Vitkovics Kálmán, Brecko Antal, Hitzhaus Péter, Gurszky Ernő, Kovács József, Guja Jakab, Gábrriel János, Oberritter Aladár, Waldfogel István (1/2 év).

III. oszt.: Kreuzer Nándor, Dreiacker Imre, Resch János, Petz Gyula, Pápai István, Tóth Márton, Pohli Ferenc (1/2 év).

IV. oszt.: Strohmayer János, Benkő Mihály, Speigl Károly.

Fizetési helyen: I. oszt. Nemes János (1/2 év), Hetényi Antal, Major Gyula (1/2 év), Walz Sándor.

II. oszt.: Németh Jenő.

Az irgalmas rendieknek szállást és teljes ellátást nyert Bolkovics István III. é. t. j.

2. A beiratkozott tanítójelöltek származása, életkora és szülők polgári állása.

A növendékek származási helye	S z ü l e t é s i é v e										Összesen
	1894	1893	1892	1891	1890	1889	1888	1887	1882	1881	
	Pécsi	2	8	11	1	3	5	2			
Baranyavármegyei	5	13	7	9	5	5		3			47
Budapesti		1		1							2
Pestvármegyei				1							1
Bács-Bodrogvármegyei					1					1	3
Barsmegyei		1									1
Somogymegyei	1	2	3	4	4		1	1	1	1	18
Sopronmegyei						1					1
Tolnamegyei	2	1	3	4	4	1	2	1			16
Temesmegyei						1					1
Vasmegyei			2			1					3
Verőczemegyei					2						2
Zalamegyei			2	1	1						4
											131
A szülők polgári állása	A szülők polgári állása										
	Tanító	Ipáros	Földműves	Magánúrn	Napszámos	Tisztviselő	Bérlő	Szolga	Kertész	Rendőr	Kereskedő
	18	31	16	20	19	6	3	9	4	1	4

IX.

Statistikai kimutatás.

1. A tanítójelöltek létszáma, vallása, anyanyelve és előmenetele.

Osztály	A tanév elején beiratott				A tanév végén				Évközben		
	Róm. kath. vallású				Református				magyar		
	német				horvát				más		
I.	Rendes tanuló	38	37	1	33	4	1	37	1	24	12
II.	Rendes tanuló	40	39	1	37	2	1	39	1	27	10
III.	Rendes tanuló	26	26	—	23	2	1	26	—	16	9
IV.	Rendes tanuló	20	20	—	16	3	1	20	—	3	17
Összesen:	124	122	2	109	11	4	122	280	44	—	12
										12	87
										21	—
										3	1
										20	—
										36	—
										39	—
										25	—
										20	—
										120	—

Magántanuló: I. oszt. 5, II. oszt. 1, III. oszt. 1, IV. oszt. — Összesen: 7.

37	Az év elején beiratkozott	
—	Év közben beiratkozott	
4	Magántanuló	
41	Az év végén volt	
39	Róm. kath.	V a l l á s r a
—	Ágost ev.	
2	Ev ref.	
41	Összesen	
39	Magyar	Anyanyelve
2	Német	
—	Horvát	
41	Összesen	
17	Pécsi	Születési helye nézve
9	Baranya vm.	
4	Tolna vm.	
3	Somogy vm.	
1	Zala vm.	
1	Gömör vm.	
1	Csongrád vm.	
1	Sopron vm.	
2	Verőcze vm.	
1	Torontál vm.	
1	Budapesti	
41	Összesen	

3. Statisztikai kimutatás a gyakorlóiskoláról.

X.

Tudnivalók.

Miután a pécsi tanítóképző növendékei a szünidőben is a fegyelmi szabályok alatt állanak, kötelesek azok szelleme szerint élni, magokat erkölcsösen, kath. ifjuhoz illően viselni. Amennyiben lehetséges, tartoznak naponkint szent misét hallgatni és augusztus 15-én a szentségekhez járulni és erről, valamint általános erkölcsi viseletökről az illetékes lelkész úrtól bizonyítványt hozni, amely a beiratkozás alkalmával az igazgatónak előmutatandó.

A jövő tanévre való beiratások szeptember hó 1., 2. és 3-án d. e. 8 óraker lesznek olyképpen, hogy I-én az I-ső és II-ik osztályba, 2-án a III. és IV-ik osztályba és 3-án a gyakorló-iskolába történik a felvétel.

A tanítóképző I. osztályába oly éptestű növendékek vétetnek fel, kik 14-ik életévüket betöltötték, de 18 évesnél nem idősebbek és valamely középiskolának négy alsó osztályát jó sikerrel elvégezték. A felvétetni óhajtók kérvényeiket, születési és keresztlevéllal, iskolai, orvosi és erkölcsi bizonyítvánnyal kellően felszerelve július hó végéig tartoznak az intézeti igazgatóságnál benyújtani. Az orvosi bizonyítványban nemcsak a tanítói pályára való alkalmasság, hanem a trachoma mentesség is bizonyítandó. Gyenge elégséges bizonyítvánnyal bíró növendékek csak azon esetben vétetnek föl, ha a törvényes létszám, mely 30 növendékben van megállapítva, jeles és jó bizonyítványú növendékekkel be nem telnek. A törvényes létszám fölött, csak indokolt és kivételes esetekben, vész fel az igazgató néhány növendéket.

Iskolapénz gyanánt minden felvett növendék a beiratáskor 42 K-át fizet bélyeg illeték, értesítő, tandíj fejében, az önképzőkör és a tanári nyugdíj alap javára. Tanítók gyermekei féltandíjat fizetnek; a féltandíj elengedéseért folyamodhatnak azon jeles bizonyítványú nem tanító szü-

lőktől származó növendékek is, akik szegénységüket hatósági bizonyítványnyal igazolják; ezek a Megyés püspök Úr Ó Méltóságához címzett kérvényeiket legkésőbb szeptember hó 8-áig kötelesek beadni az intézet igazgatójánál. Az egész tandíj senkinek sem engedetik el. A tandíj fele február 1-én is fizethető. A beiratkozáskor minden növendék szülői vagy gyámja kíséretében tartozik megjelenni.

A tanítóképző vidéki növendékei, ismert, tisztességes házaknál, az osztályfőnökök által az iskolai év elején szállásoltatnak el. A szállásadók az igazgatónál bemutatkozni tartoznak. Az osztályfőnökök által kijelölt és az igazgató által jónak talált szállást a növendékek szülői tartoznak gyermekeik számára elfogadni.

Osztályfőnökök az 1909/10-ik tanévben:

I. osztály főnöke	Jakab Béla
II. „ „	Báter János
III. „ „	Dr. Kápolnai Zsigmond
IV. „ „	Virág Ferenc

Magántanulók írásbeli vizsgálata szeptember hó 6-án, a szóbeli 7-én d. e. 8 órakor kezdődik.

Magánvizsgálatra csak azok bocsátatnak, akik arra az egyházi hatóságtól engedélyt nyertek és ahhoz a vallás- és közoktatásügyi miniszter hozzájárult. A püspökhöz és a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez intézett kérvények, szükséges mellékleteikkel egyetemben az intézeti igazgatónál adandók be. Vizsgálati díj 40 K 30 f.

A javító vizsgálatok szeptember hó 4-én d. e. tartatnak. Aki egy tárgyból nyert elégtelen tanjegyet, szeptember hó 4-én személyesen jelentkezék vizsgálatra az igazgatónál. Aki két tárgyból bukott, csak a megyéspüspök engedélyével tehet javító vizsgálatot; ebbeli kérelmét június hó 27-én d. e. 9 órakor nyújtsa be az igazgatónál. Több tárgyból bukotak osztályisméltésre utasítottak.

A gyakorlati iskola öt osztályu, nyilvános elemi iskola, melyben a tanításra, valamint a vallásérkölcös nevelésre különös gond és figyelem fordítatik; a növendékek korlátozott számban, csak jobb házakból vétetnek fel. Az V. o. az 1909/10. tanév elején nyílik meg. Igazgató főlkéri azon t. szülőket, akik 4 osztályt végzett gyermekeiket felsőbb oktatásban részesíteni nem akarják, hogy bizalommal hozzák iskolánkba gyermekeiket, hol jó nevelést és *alapos* oktatást nyernek. Az V. o. tanulók mindnyájan folyamodhatnak a tandíj elengedéseért. A beiratkozáshoz szükségesek: születési és keresztlő levél, himlőoltási és iskolai bizonyít-

vány. Tan- és beiratási díj 41 K, mely vagy egyszerre, vagy felerészben lefizetendő a beiratáskor, a tandíj fele február hó 1-én is fizethető.

Az 1909/10. tanévet megnyitó ünnepélyes „Veni Sancte” szeptember hó 8-án reggel fél 8 órakor tartatik. Utána az intézeti fegyelmi szabályok kihirdetnek.

Pécs, 1909. évi június hó 27-én.

Dr. Gyömörey Zsigmond,
tanítóképző-intézeti igazgató.

Tartalom.

	Oldal
I. A pécsi püspöki tanítóképző-intézet tanhatósága	3
II. Az 1908—1909. tanév története	6
A Mária-kongregáció ez évi élete	10
III. Intézeti leltár	14
Könyvtári jelentés	14
IV. Végzett tananyag a tanítóképző-intézetben	16
Tanrend a tanítóképzőben	20
V. Gyakorló iskola: A tanítójelöltek gyakorlati kiképzése	21
Tanítások	22
Végzett tananyag a gyakorló-iskolában	25
A gyakorló iskola órarendje	29
VI. Vizsgálatok. — Érdem sorozat	30
A gyakorló isk. tanulók érdemsorozata	41
VII. A Heteyy önképzőkör működése	45
VIII. Ösztöndíjak és segélyezések	47
IX. Statisztikai kimutatás	50
X. Tudnivalók	53

PÉCS - PÉCSI KÖNYVTÁR

Csillag

1578

DUPLUM

Bauer

A PÉCSI PÜSPÖKI

TANÍTÓKÉPZŐ-INTÉZET
ÉRTESITŐJE,

AZ

1908-1909-IKI TANÉVRŐL.

KÖZLI:

Dr. GYÖMÖREY ZSIGMOND
IGAZGATÓ.

PÉCS, 1909.

